

Aplikace derivací

Robert Mařík

27. listopadu 2010

1 Křivka učení

V roce 1930 L. L. Thursone sestavil následující empirickou formuli udávající, jak dlouhý čas T je potřeba k osvojení seznamu o n položkách.

$$T(n) = \frac{c}{k} n \sqrt{n-a}$$

Předpokládejme, že pro určitou osobu a seznam platí $T(n) = 2n\sqrt{n-2}$ (čas vychází v minutách). Najděte derivace $T'(11)$ a $T'(27)$ a vyslovte jejich fyzikální interpretaci.

```
n=var('n')
T=2*n*sqrt(n-2)
T
```

Sage code

$$2\sqrt{n-2}n$$

```
DER=diff(T,n)
DER
```

Sage code

$$2\sqrt{n-2} + \frac{n}{\sqrt{n-2}}$$

```
DER.simplify_full()
```

Sage code

$$\frac{3n-4}{\sqrt{n-2}}$$

```
T(n=11).n()
```

Sage code

$$66.00000000000000$$

```
DER(n=11).n()
```

Sage code

$$9.666666666666667$$

```
T(n=27)
```

Sage code

$$270$$

```
DER(n=27).n()
```

Sage code

$$15.400000000000000$$

⁰ Podporováno grantem FRVŠ 131/2010.

⁰ Dílo je šířeno pod licencí Creative Commons: Uveďte autora – neuzívejte komerčně.

2 Stopa majáku

Na východním břehu jezera je maják, který se otáčí třikrát za minutu. Na protějším břehu ve vzdálenosti $h = 4\text{km}$ je chata. Jakou rychlostí běží světelná stopa majáku v místě, které je ve vzdálenosti $l_0 = 2\text{km}$ od chaty?

Sage code

```
h, t=var('h t')
phi=function('phi',t)
```

Vzah mezi úhlem *chata-maják-světelná_stopa* a vzdáleností *chata-světelná_stopa*

Sage code

```
l=h*tan(phi)
```

Rychlost pohybu světelné stopy je derivace funkce l podle času t

Sage code

```
rychlost=diff(l,t).simplify_trig()
rychlost
```

$$\frac{hD[0](\phi)(t)}{\cos(\phi(t))^2}$$

Dosadíme za úhel (ze vztahu $\tan \phi = \frac{l_0}{h}$), h a $\phi'(t) = 6\pi$ (3 otočky za minutu značí úhel 6π)

Sage code

```
rychlost({phi:atan(2/4),l:2,h:4}).subs(diff(phi,t)==6*pi)
```

30π

Rychlost je v kilometrech za minutu. Převedeme na kilometry za hodinu a vyčíslíme numericky

Sage code

```
(_).n()*60
```

5654.86677646163

Poměrně velká rychlost